

Ms 527

Montesquieu Dr.  
Munkácsi

a

Törvényes

LELKEZÉS.

..... Prolem sine matre creat.  
Ovidius.

franciaiból fordította  
Arkosi Benkő István  
Kolozváron Prékátor.

10



BCU Cluj / Central University Library Cluj

i.

W. W. Könyv.

A' Törvényekről azon  
viszonyban a' mely  
azoknak a' Föld, ter-  
mészetével egyen.

A. P. S. S.

A' Földnek természete miképe-  
pen folyt a' Törvényekre.

Egy Országok földje' jásága  
természetben abban függött  
csinál. A' inerci emberek, a' kibe  
itt fö' reidés seikik a' N'jonek,

nam



2.

nem olyan feltöri szabadságok:  
ők igen elvagnak foglaltatva  
és igen elvelek magános bajok-  
kal. Egy Dús merő fel a Dúlai-  
tál, fel az hadseregűl. "Eli for-  
" málja a jó pártot, Kálut Bice-  
" ró ottuoshor? Talán a Kalmárok  
" és a Földmivelők? hanemha mi  
" keprelhetők, hogy ok a ornáreha  
" allen államának, ok, a kiknek  
" mindegy minden igazgatói, már  
akkor ha csöndes,,.

Igy az egyedülvalónak igazgatói  
gyakrabban vagnak a termékeny  
Országokban, és a többeknek igaz-  
gatói a termékesekben, a mi  
némielkve kárproslát.

Atica

Attica' földjének termékei  
 lantéje állította otton fel a nép-  
 igazgatást; és a Lae' Daemonbilitat  
 nek termékenysége az arisztocra-  
 sriai igazgatást. Olyan azon időben  
 már, nem akarták főig-ország-  
 ban az egyedülvalónak igazgatását.  
 bár az arisztocráriai igazgatás-  
 nak több hasonlatosságát vagy az  
 egyedülvalónak igazgatásához.

Plutarchus mondja, hogy a' Byz.  
 miama Iudis összeházasban lez  
 etendekhezven, a' Város Saját  
 régi Lavaraiba vitták, és  
 amyi' résekre osztott, a' memmi  
 romu' Vidékek voltak az Atticai  
 Tartományokban. Az havai' La-

Külső



kövek minden orából a népi gaa-  
 garás akaszták; az elföldiek  
 a 'Többek' igazgarását kivámák;  
 a 'Tenger' meljékiok, a 'kettőből'  
 elegyireten igazgarásere szállottak.

M. PÉSZ.

Szolgálati ezen chatéviának.

A' termékeny Országok Sikkágot  
 Szoktak lenni, hol az erősebbel  
 Semmiere sem jutvarkodhas  
 az ember: tehát annak alájaveti  
 magát; és a midőn neki megadva  
 magát, már a szabadság' lelke  
 nem fog ide visszatérni; a meső'  
 nek áldásai külső' zálagai. De az

szegye  
 H.

hegyes-völgyes Országokban, megtarthatja az ember azt a mije vagyon, és keveset vagyon a megtartás, az a szabadság, tudniillik, az igazgató, a mellyel él az ember, az egyedülvaló jövedel, a mi megérdemli hogy védelmekke. Az hát inkább országol az hegyes-völgyes és bajos Országokban, mint azokban, a mellyeknek a Felszámolást inkább kedvesni látszatott.

Az Havasiak egy mérsékeltsebb igazgatás megtartanak, mivel ők a meghódítottak minczenek olyan igen kitétetve. Ők magokat könnyen védelmekik, és bajos megtámadhatók; az hadi és élelem szerek ellenek sok költséggel gyűjtetnek és vitetnek, az Ország nem szolgálat ezekre számmit. Felszámolást ellenek bajorabb hasznat

vimmj



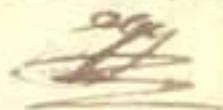
6.

virni, még veszedelmesebb azt foly-  
tatni; és mind azon Fővenyeknek,  
a melyeket a Népi bátorságáért hoz-  
az ember, itt kevesebb helye vagyon.

**M. P. S.**

Mellyek a legmivelsebb Országok.

As Országok nem miveltetnek ter-  
mékenyvöltokért, hanem szabadsá-  
gokért; és ha az ember gondulat-  
kerént felosztja a földet, el fog bá-  
mülni azon, hogy annak több ter-  
mékenyebb részeiben pusztákat, és  
ott, az hol a föld mindent megta-  
gajni látszik, nagy Népeket lát.  
Ferméketes az, hogy egy Népe oda  
hadjon egy kott Országot, azért hogy

egy  




egy jobbat keressem, nem a pedig  
 az, hogy egy jótől megváljon, azért  
 hogy egy rosszabbat keressem. A  
 legtöbb béütek hát azon Országok-  
 ban vannak, a melyeket a Fex me-  
 ket a boldogságért alkotott: és  
 minthogy semmi sem jár körebb  
 a pusztításhoz a béütnél, tehát  
 a jobb Országok a leggyorsabban ki-  
 pusztíthatnak a Népből, a míg Edeke-  
 nek tőrdön Országai, azon okból,  
 hogy azok csak nem lakhatatlanok,  
 mindig lakva maradnak.

Aból, a mit a Historikusok  
 Scandinaviai Népeinek a Duna  
 partjain tett mentekről mondanak,  
 látszik, hogy a nem vult egy hódítással,  
 hanem csupán egy álsakkéntől a  
 pusztta földre.

Erson

Ezen bölcsőg Olimák tehát más  
küttörködésük által írtattak ki, és  
mi nem oudjuk azon gyátsos dol-  
gokat, a'mik ottan megvessék.

“Több emlékekből / monument : 1

„ megtették, mond Christóseles, hogy  
„ Sárdimia egy főzőg Calomia.  
„ Az hajdon igen gasdag volt, és  
„ Christóseles kinek a Kántás vez-  
„ te volt keretét amnyira  
„ híreltek, annak Fővenyeket  
„ adott. De ez az álta igen albukoto;  
„ mers a Karshagóbeliek ténen ma-  
„ gokat úrainé, ök mind azt, a'mi  
„ azs képessé tehette vólna az ember  
„ reknek táplálatjára, porra tette  
„ tették, és főveny büntetés alatt  
„ megtiltották a földnek mivolelés.  
„ Sárdimia az Christóseles idejében



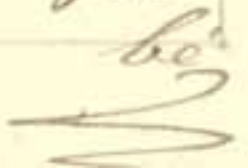
nem vált még helyrekorra; minc  
még ma is.

Persianak a legmerészebb  
részei, úgy Főök-országak, nem  
vehettek magokat olé a nagy is kél  
Sátárok' pusztításáiból.

# M. B. S. K.

Ujabb mvei: effels: az  
Ország' termékenységének  
és terméketlenségének.

A' földnek terméketlensége  
az embereket szorgalmatossá,  
józanokká, a' munkára ismobbá,  
ká, visérekké, az hadakozásra  
ügyesské' rendeli; nekik igem

bé  


be kell keremni azt a mit a föld  
megtagad. Egy Országnek tekmez  
keselensége, könnyen éléssel, graha  
ságot, és az életnek fentartására  
egy bizonyos keresetet ad.

Megjegyzetesez hogy az olyan  
helyekről keveset nemesh ké-  
tonak, hol a parasitok gazdagok,  
mint a saxonokban, nem olyan  
jók mint a többiek. A katonai  
fővények oren alkalmatlanság-  
nak alet vehetik egy keményebb  
penyisséssel.

V. P. S. Z.

A Ligetek Népeiről.

A Ligeteknek <sup>(Népei)</sup> a szabadságra  
hajlandóbbak a leviak Földnek

Népeinél



Kisevénél. A Ligetnek rendkivem  
 kicsin kiterjedésűek; a tőpnek  
 egy része nem fordítható olyan  
 jól a márnak elnyomására; a Ten-  
 ger elválatója arókat a nagy di-  
 vadalmakról, és a Tuzamimur  
 itt nem kaphat magának segíj-  
 tésget, az hódítók aláértattak  
 a Tenger által a Ligetből  
 nem bonyolítottak az hódítás-  
 ba, és ok fennmarják Füzve'myei-  
 ket, közmegobban.

V. A. P. E. S. S.

Az embernek szorgalma al-  
 tal formálható az igazságtól.

Az emberi szorgalom által  
 lakhatóká rendelkezem az a-

gok

gok, és a molyoknak ezen szorgos  
 lomcs, létezés, stikégek vagyos,  
 magoknak a mérsékelt igazgatás  
 választják. Főképpen kérem ilyen  
 féle Országok találatnak; Jóna  
 ban a két nagy Provinciák,  
 Kiang-nan és Tche-kiang,  
 Egyiptom és Hollandia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jónának régi beállításai  
 nem voltak módosítottak. Az első  
 dolga, a mit tették saját ne-  
 gyváltatásra nézve, a világ, a  
 mi leginkább megbizonyosít  
 az első bölcsesség. Látta az  
 ember a vires alatt a Dividuum-  
 nak a két leg-sobb farrományait  
 jellemelkedni; ezek emberek által  
 csinált



csináltattak. Ezen két Szentmátyok-  
nak kimondhatatlan természetű-  
getűl vannak, a' mi ezen korrant  
Szentmáty' büldográgiáról ad Euro-  
pának képeket. De egy ungalan,  
és a' Dixodalom' oly' fontos reikének  
publikulára felől jötállatra nérsve  
külsőes gond, inkább egy böles, minn  
egy bujálkodó Néps' arkülcsis; inkább  
egy Monarchának törvényes, minn  
egy Despotának tyranmusi hatalm-  
mát kívánta. Az hatalomnak  
hát itt mérsékelonek kellett lenni,  
minn völt valaha Egyiptomban. Ugy  
kellott lenni, hogy itton az hatalom  
Belid völt, minn van Hollandiában,  
mellyet a' Formist a' saját magára  
figyelmevise'st kerzett, és nem azért,  
hogy magát a' túnyalágra avagy a'  
kényre haddja.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szy

Igy a' Chinai Olimának barmu-  
 jára, hol az ember természetet ke-  
 zent a' szilgai engedelmességre  
 hajlandó, ottmire az istóriátoknak,  
 a' mellyet egy Dixodalom' nagy kö-  
 tesjéi is kitérik, az elv' Fős-  
 ményadóir' Linának kezelegete  
 válsak igen jó Fővénnyeket hozni,  
 és az Igazgatói gyakran kezele-  
 vől arakat követni.

V. M. P. E. S. Z.

Az embereknek minkeiről.

ez emberek, gondjaik' is jó Fővén-  
 nyeknél fogva, a' magok laká-  
 sakra alkalmatlanok sabbá  
 tettek a' Földet. Folyókat látunk  
 folygni ott, az hol t'ök is mozdítok

váltsak;



váltak: az egy áldás, a mit nem a természet keletkezett, hanem a természet által körben: tartatott. Evidens a Perzák Ásiának urai voltak, megengedték azoknak, a kik forrás vizes ~~szőlő~~ vittek valamely helyre, a mely addig öntözetlen állott, hogy annak hatása vegyék át irtak olatt; és minthogy a Faurus' kezgyéből több paraták erednek, tehátők nem kíméltek semmi kül. tégor hogy vizes szexerának orman. Oka sudán kívül, honnan jöhet az, salája az ember kezzeiben és mereiben.

Igy, miként a vörös-bintő Kamrorek voltakot csinálnak, a melyek ráide tovább tartanak, vagynek szorgalmatos Kamrorek, kik jöket miveltek,

a melyek

a' mellyek vélek nem mutatnak el.

V. M. P. B. S. S.

A' Fővényeknek körönléger  
vitézomnya.

A' Fővényeknek egy igen nagy  
~~intézkedés~~ vitézomnya  
vagy a' csodálat, a' mi'l fogva  
különböző Népek a' magok meze-  
maradát megkerülik. Egy Népek,  
a' mellyik magát a' kerületekre és  
a' tengerre adta, nagyobb Fővény-  
könyv kell, mint egy Népek, a'  
mellyik a' földmiveléssel mezeleger-  
szik. Nagyobb kell annak, mint  
a' mellyik csodáiból él. Egy nar-  
gyobb kell annak, mint annak a'  
Népek



Hajmek, a' melyik vadaitagjából  
 it.

**N. B. PÉSZ.**

Amerikának földéről.

Hogy Amerikában amyi vad Nem-  
 zetek vagynak, orman van, hogy  
 a' földön ott minden magától elég gyű-  
 mölcsököt terem, a' mellyekkel az  
 ember magát táplálhatja. Ha ott  
 a' fehér népnek a' kanykó körül egy  
 moxsa földet megművelnek, a'  
 chayt 7. Fűkökürö: majd kiké-  
 l. Vadait a' halait tetéri az  
 embereknek bővődelmet. Ezen kívül,  
 a' legelő állatok, mint az ökrök és  
 bivalók, a' t: itten jobban élve-  
 sik magokat, mint az húsvő áll-  
 tok

tok. Ezen utolsóknak tárgyaja minden idő óta Afrika vidékén vagyott.

Európában, úgy hiszem, az ember mind ezen harknokat nem fogná kapni, ha itt a földet művelés lenni hagyná; itten együtt nem fogna teremni, erdőknél, és sz. faknál, és más természetesen élő faknál.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

H. PÉSZ.

Az embereknek számára a  
 viszonyban a móddal a minél  
 fogva maguknak életmet  
 nek.

A midőn a Namzetk nem művel  
 lik a földet, az emberek száma  
 náluk némi mennyiségben  
 van.



vann. A' mint vann egy mivellet:  
 len Földnek termése /: le produit: /  
 egy mivellet Földnek termésekor  
 képest; éppen az a váma vagyon  
 a' Vádnak egy Országban a' föld:  
 mivellet: váma'hoz képest egy  
 máiban: az a' mikor a' Néps mivellet  
 a' földet, úri a' mevetéséket  
 is, az akkor egyenlőtlen követ,  
 a' mellyek sok kihányásokat kei  
 várnának.

Ök bejövön formálhatnának  
 egy nagy Vénzeset. Ha Párisok,  
 egy nagy Országra vann költés,  
 hogy abban bizonyos számmal meg  
 állhatnak: ha Váda'ok, az ne  
 ve, még kisebb számmal kell len  
 ni; az hogy állhatnak, egy kei  
 sebb Vénzes formának.

Az ök

Az öki Ország rendszere helyes  
 ordóségekkel; és annihogy itt az em-  
 berek a virákok a fűzárka arko-  
 kot nem állak, tehát tömve van  
 a fűzárka, hol mindenik csapat  
 banyázik: se cantonné!, és  
 formál egy kis tömreket.

H. A. P. E. S. S.

A vad Népekről, és a barbarus  
 Népekről.

A vad Népek és a barbarus Népek  
 között az a különbség valójában,  
 hogy az első apró közzel és  
 tömrekből állanak, a kik nem  
 különböznek egymástól nem egyet-  
 ketnek; a minden a barbarusok  
 rendszerint kis tömreket, a kik

Magyar



magokat egyesíthetik. Az első  
 rendszert vadász Népek; a második,  
 Dikok, praktikus Népek. Ezek között  
 tetőkérdőleg bizonyítja azt. A szűz  
 bérrei Népek nem tudnának egy  
 tessben élni, mivel magokat nem  
 táplálhatnák; a Fatarok ottmott  
 ton élhettek együtt, mivel ezek  
 Dük néha néha átkelhetnének  
 hatnak. Minden csoportok hárs  
 újra egyesülhetnek; és a léhen  
 a minden egy fő ott nek másokat  
 maga alá hajtva, a mely után,  
 kei dolgok kirült egyes kell  
 nékies cselekedni; hogy megváls  
 janak egymással, avagy hogy vala  
 mely nagy ködissáts semmi megje  
 nek valamely déli Szivdahmban.

BCU City / Central University Library

K.H. Kéz

K. M. P. E. S. Z.

A' nemzeti Jussal a' Népeknek  
 kik a' földet nem mivelik.

Nem élveik csak a' Népek egy ha-  
 tározott síkterületen földön, birtok-  
 nek köztök elég maserik a' per-  
 lekedésre, ok perlem fegyvére a' mi-  
 veleson földes, miként nálunk  
 perlekednek a' Dölgének az örök-  
 ségek felött. Így gyakran alkalmas  
~~személyek~~ társaságok adandják  
 elő magokat ok háborúra a' va-  
 doításjaitokra, haláltagajaitokra,  
 barmaiakra elvélésre, rabul-  
 gáikra elvélésre; is nem  
 lévén hasznjuk, s. terroreum, an-  
 nyi a' Nemzeti jussa terroreum igazán



igazittandó dolgok bitenek, a mint  
a polgári és törént eldöjvendök  
bitenek.

K. K. K. P. E. S. Z.

A' Népeknek kik a földeket  
nem mivelik a polgári  
Törvényekről.

CC-0.111 / Central University Library Cluj

A' Földeknek feloktása az a  
mi halmozza föképpen a polgári  
Törvénykönyvet. Azon Nemzetek  
nél hol ez az oktatás meg nem  
tétetett, igen kevés polgári  
Törvények bitenek.

Ezen Népek' Intéreseit, inkább  
Leokásoknak, mint Törvények  
nek lehet nevezni.

Asillyen

Az ilyen Nőmzeteknél, az öregeknek, kik a' múlt dolgokra emlékeznek, egy nagy tekintete vagyon; itt az ember jószágok által nem különböztesődhetik meg, hanem kér is tanács által.

Értek a' Nőmzetek tebojganak, is elviledek a' bejelőkön, is az erdőben. És has a' tag nálok nem lehet olyan bizonyos minn nálunk, hol az az helyt lekáit által megz alapítottak, is az hol az adsony egy háshoz tart; ök hát környékben változathatják felvélgetes, többeket tartván, is néha különbség nélkül östveleggedhetnek minn a' barnok.

És jaitok Nőpek nem válhatnak meg esordjoktól melyek után élnek;



élnek; oly' kevésbé válhatnak meg  
 feleségeikről is kiknek a' marhára  
 gondjuk van. Ohind annak két  
 együtt kell odább-odább menni;  
 amnyival inkább, hogy vendégek  
 nagy területeken éljen, hol min-  
 denek bekerített oros helyek,  
 feleségeik, gyermekeik, nyájai  
 ellenségeiknek praedijára fogna-  
 nak jutni.

A' Fővénység regulárrakáraz  
 gadomány' osztályát; és miként  
 a' mi Salica Fővényséink, küli-  
 nőn figyelmesnek a' viteri dol-  
 gokra. Les vult, latocinium:.

N. N. Leis

26.

K. N. P. E. S. Z.

A' Népeknek kik a' földeteket  
nem mivelik politticai Statutái  
vól.

Ezek a' Népek egy nagy szabadsággal élnek: mert, midőn ők a' földeteket nem mivelik, ők azokhoz minczenek kötötte; ők sébzogók, kőborlók; és ha egy fő őknek szabadságotól meg akarják jarkanni, ők az az vőlőm egy másiknál jarkannak kerestni, avagy az orvókra vonnák magokat hogy ott familiájokkal élneek. Ezen Népeknek, az embernek szabadsága oly nagy, hogy az a' polttárnak szabadságis maga után ragadja sükségükkippen.

K. N. P. E. S. Z.



W. B. B. B.

A Népek rü, kik a pénznek  
hasznát emérik.

A B. I. S. T. J. P. B. S. hajótöréss  
kemencedvén, útkelt és a közelebbi  
partra ért; látta hogy a fűvény-  
ben geometriai figurák vonat-  
tak: igen megökövendő, gondolván  
hogy ő egy bölög Néphez érkezett,  
és nem egy barbarus Néphez.

Légy egyedül, és valamely történet-  
ből vedd; egy eméretlen Néphez;  
ha egy pénzt látta, sokosáld  
hogy egy palikozott Komreker ju-  
tattál.

A földmivel a pénznek hasz-  
náltás kívánja. Erre minket sok

metre

messzegekes is a méresekes  
 tekintet fel; is lánya az ember min-  
 denkor egyenlő lépéssel járni  
 a messzegeket, a tudományokat  
 is a költészetet. Mind az az érsé-  
 kek egy jelének behorogalára vezet.

az árvirek is gyuladástok felka-  
 lártanát velünk, hogy a fűlelek  
 éreket tartanak magokban.  
 Mind azok egykor a földtől el-  
 válnak vés az orvos valamire  
 fordítani.

*H. H. P. S. S.*

A polgári Törvényekről, azon  
 Népeknél, a kik nem emérik  
 a pénznek használatát.

Mindön egy Nép nem él a pénrel,  
 akkor annál alig emé az ember



29.

más igazságtalanságok az erő-  
 saktól származtatnák; és a gyom-  
 ge emberek megvadás egyébként  
 öltalmazták az erőszak ellen. Is-  
 alig van valami a polgári rend-  
 szabályok kivül. De egy képmű,  
 hogy a pénz bevisetése, ki van az  
 ember a ravaszságokból jövő igaz-  
 ságtalanságoknak tétovve, és  
 azon igazságtalanságok ezek más-  
 don gyakorolhatóak. Is his az  
 ember kénselen jó polgári fővé-  
 nyekről gondoskodik; ezek új és  
 közzékel és külföldös művelőkkel  
 lehetnek gyarapodók.

Azon Országokban, hol minden  
 pénz, a ragadozó csak dolgokat  
 lop el; és a dolgok soha sem has-  
 sonlissanak eléggé egymáshoz.  
 Abban az Országokban, hol pénz  
 vagyon,

vagyon, a' tolvaj jegyeket lopp el;  
 és a' jegyek mindenkor hatonlók  
 egyenlők. Az első Országokban  
 semmi sem rejtődhetik el, mivel  
 a' ragadosó mindenkor magával  
 viszi saját uralkodóinak: conviction!  
 bizonyítás: nem így van a' du-  
 log a' sőtben.

W. M. B. S. K.

A' politikai Fővényekről,  
 azon Népeknel, a' kiknél nincs  
 meg a' pénzrel való élés.

A' mi a' szabadságot, azon Népek-  
 nél, a' kik a' földet nem mivelik,  
 leginkább bizonyítottá teszi, az,  
 hogy a' pénz dövök eméretlen.  
 A' vadaitatnak, az haláskatnak,  
 avagy a' csodáknak hatnais nem

Chet



31.

lehet elgigi meggyujteni, sem  
altassani, azért hogy egy ember  
abba az alaporsba helyesesse  
magát, hogy a többiek meg-  
vessze ~~gondja~~: az helyes, hogy a  
mikor gazdaságok jéggei  
vagynek, egy rakás gyujtás  
az ember a jéggekből, és a  
ja arakat a kinek akasztja.

Arakat a kinek, a kinek  
micsen pénzre, kinek-kinek  
kevei a küküta, és az kinyon  
és egy formán is küküta, és  
egybenlőleg seha küküta;  
és előjárójok is nem lehet  
Arakat.

VIII. Szék

# W. W. KISS.

## A' Babonáság' ereje.

Ha igaz az a' mit az historiak  
mondanak, ugy a' Natchezeknek,  
Louisiana' egy Népe'nek  
constitúciója ebben kifog. Nálc  
lok a' Kacsa rendelői ispen  
minden jobbágyu'nak jóvairól,  
és azokat Jantsá'ija kerem  
dolgoztatja; ők tölle fejekes  
sem sagadhozják meg; ő' ugy van  
mint a' Nagy-úr. Midőn a' nélt  
örökös: L'heritier: présomprij:  
küldetik, neki adnak minden cse:  
kópó gyermekekot, hogy élésben  
neki szolgáljanak. Azt mondáná  
az ember, hogy ez a' nagy L'heritier.



Ez a Fő-ember a maga kalibájában  
 olyan erényekkel illetetik,  
 a' mellyekkel az ember egy Sínai  
 vagy Tápmiai Börténhos járulna.

A' babonaszág, elő-írókai felsős-  
 bek minden más elő-írókhoz, és  
 fundamentumai fejülhaladnak min-  
 den más fundamentumokat. E'  
 szerint, ambar a' vad Népek zora  
 méket szerint nem elvárják a'  
 Despretismust, ez a' Nép emérei  
 attól ast. Ők a' Népet imádják:  
 és ha az ők fejének estibe nem  
 ötlött volna az, hogy ő a' Nép' ötle-  
 lenne, tehát ők ő benne nem talál-  
 tak volna egyebet egy magokhoz  
 hasonló nyivmoxulónál.

N. H. K. K.

H. H. P. E. S. S.

As Araboknak Szabadsá-  
gáról, és a Tataroknak Kül-  
gatógáról.

As Arabok és Tatarok pártot-  
kodó Népek. As Arabok azon  
közönséggel vannak, a  
mellyekről állottunk, és szabadok;  
az helyett, hogy a Tatarok: legkü-  
lvösebb nép a földön: politikai  
rabszolgaságban vannak. En  
már abban nemelly okai: ezen  
utolsó tünesemények: imé az újabbal.

Nékiük mincsenek Városaik,  
mincsenek erdőszégek, kevesi moesi-  
raik vannak; folyóvizeik szinte  
mindég jegekkel, laknak egy igen-  
igen nagy téren, legelőjük és szor:

Vajuk



Pájosk vagyon, és következőleg Vaz  
 gyonyjok: de minczenek sem valami  
 menedék sem életem helyeik.  
 stihelys egy Kán megyőzöttet,  
 fejés veükik; gyermekeivel is eren  
 a' módon bármak; és minden ő job-  
 bágyai a' győredelmesei léteinek.  
 Nemvottatnak ők pülgári rabpöte  
 gaságra; ők terhére lennének  
 egy Simple & National, amelynek  
 a' művelésre minczenek fűlőjei,  
 és külsége sinev, valamely hársi  
 pülgálatra. Ők hát a' Nemre so  
 nevelik. Hanem a' pülgári rabpöte  
 gaság' helyében, az gondolat az  
 ember, hogy a' pülgári rabpöte  
 gaságnak kelten bevi ispetri.

Valójában, egy Országban két,  
 a' fűlőmböző csoportok egymással  
 untalan hadakoznak és egyikőit  
 másikat

mástól szines nélkül hídítja,  
 egy országban hal, a verésnek  
 halálával mindenik eszetrak  
 politikai tetsze mindentör az  
 vonatok, átalyában a szineset  
 nem igen lehet szabad: mert eb-  
 ben szines' csak egy reik is, a  
 mellynek stámtalantör ne kelle-  
 ne járom alá vettetsze.

A meggyözetetett Népek ne-  
 mü: nemü szabad' ágát meggyöt-  
 hatnak, midön felviseknek  
 erjónél fogva, ally' alapján  
 végynak, hogy alsüggedek usán-  
 is még alkudohatnak. De a Szászok  
 mindentör isalom nélkül, egyper  
 meggyözetetve, soha sem mehet-  
 tek felsételekre.

A sz. Szászban, megmondats  
 tam, hogy a mivelis törvényeknek  
 lakóitai nem igen lehetnek sza-  
 badok

BCU Cluj Central University Library Cluj



37.

badok: a' környüballások akora-  
 lak, hogy a' Tatarok, ha minijára  
 egy miveléslen földön laknak is,  
 csak ezen eseten vagynak.

K. H. B. I. S. Z.

Nemzeti jussa a' Tataroknak.

A' Tatarok magok között nyája-  
 wdnak a' emberek egyetemenek látz-  
 sanak; de minis hódítottak igen  
 kegyeslenek: ők nál karóka  
 hamyák a' megvett Párosoknak  
 lakóit; kegyelemnek hi isik  
 ha asvut eláják, vagy katonáik-  
 nak asvogatják. ők cs' is  
 Indiáknál jagva a' földközi Tere-  
 gerig elmuttították; az egész  
 napkeleti Persia az ólva mutt-  
 táinak maradt.

et mint,

A mint nekem tetszik, a mi  
 egy hasonló Nemzeti Jussz Kézirat  
 abban áll: Ezen Népeknek nem  
 voltak Városai; minden hadakoz-  
 kaitakat sietve és sebetten tettek.  
 Mikor győzni reményltek, megz-  
 ütözték; a mikor nem remény-  
 ltek, az erősebb hadi Sereghez  
 állattak. Ilyen szokásokkal,  
 ők a magukat nemzeti jusszokkal  
 ellenkerőnek találják, hogy egy  
 Város a mely nekik ellen nem  
 tudott állani őket tartósadta.  
 Ők nem úgy nézték a Városokat  
 mint a lakóknak egy gyüle-  
 keset, hanem mint egy alkak-  
 mas helyeket arra, hogy azok  
 magok az ők hatalma áll el-  
 vonják. Nekik nem volt valami  
 mesterséget azoknak megülséke,  
 és ily



és ők sok bajra tették ki magokat  
 aszket ostromolva; ők vérvél  
 bosszúlták meg mind azt, a' miben  
 nekik az ostrom került.

W. A. R. S. S.

A' Tatarok polgári Törvénye.

Pater du Halde mond, hogy  
 a' Tataroknál mindenkor a'  
 kisebbek fiv az öregek: ennél  
 fogva mikélyt a' nagyobbak a'  
 polgári életnek folytatására  
 alkalmatosok, kiketnek az  
 háztól egy bizonyos számú az  
 apától adott marhákkal,  
 és egy új lakást alissanab  
 külön: külön. A' kisebbit fiv  
 a' ki apjával ostrom maradt,  
 tehát az ő örökösök.

Halottam

Hallottam, hogy egy hasonló  
 szokás lenne Angliának némely  
 külső körületeiben: és e salátá-  
 tatik még kis Britanniában  
sen Drebragne: a Kohami Mezi  
 eregtségben is, hol annak helye  
 van a Nemmelerekre: pour  
les rotures: nérsve. E kette-  
 gen kívül egy paitevre früvény,  
 mely némely Britanniái  
 kis Népről jött, vagy valahar  
 mely Germanus Népről hozat-  
 tatott ide. Basar és faciou-  
 ból tudatik, hogy ezen úrből  
 kevéssé mivelők a földet.

VII. K.



# W. H. K. P. S. S.

A Germanusoknak egy jöve-  
gári Fövényéről.

En megjátsándom itten, hogy a  
Salica Fövénynek különös  
követke, a melyet rendbe-  
ven, Lex Salica, így neve-  
nek, sokképpen gyökerezik  
egy Néjnek Inceretain, mely  
a földes nem mivelte, avagy  
legalább keveset mivelte.

A Salica Fövény / la loi  
salique / rendel, hogy, ha egy  
embernek gyermekei marad-  
nak, a fiakra állanak a  
Salica földek a lányok a  
magjudiciumára.

Utmal

Annak megtudására, hogy mik  
váltak a Salica földök, fel kell  
keresni azt, hogy miben állott  
a Francusoknál a földöknek  
tulajdonosai avagy hasznosí-  
tóik, előbb hogy semők Germanus  
mábol kijötték vőls.

Ehértől igen jól megmarat-  
ta, hogy azon Salica jón  
a Salica földök, a mely házat  
teikent, is hogy e Francusok Salica  
Salica földök: Terra Salica; La terre  
Salique: az ház után tax-  
tosó föld vőlt. En messzebb  
megyek; is megvizsgálom, hogy  
mi vőlt az ház, is az ház nek  
földje a Germanusoknál.

„Ok nem laknak Városok,  
„mond Facit, is nem Francusok

„kérlek



„kötik ha háraik egyik a más  
 „síkeit is; hára körül min  
 „denik egy kis földet a vagy tét  
 „hágy, a mely békességet a vagy  
 „szavatott. Tacitus igazán is.  
 Onnan a Barbarus Fivénykönyv  
 neknek több Fivényseiben kü-  
 lömböző rendeleik vannak  
 azok ellen a kik eren kezine-  
 seket elrontottak volna, s azok  
 ellen a kik magába az hára  
 is vontattak volna.

Tudjuk, Tacitus is Caesar  
 után, hogy a Germanusok kö-  
 szel mellett a földet rékiek  
 csak egy órára adták volt;  
 a mi után azok a Publicumra  
 tértek ismét. Ők nem bírtak  
 egyéb örvölmaradványok hárnál  
 és egy morva földnél az hára

körül

közül bekoritve. Ez a külváros  
 Patrimonium az a mi a fiakra  
 néret. Valójában, mi is az  
 retet volna a leányokra? Ok egy  
 mai háború mennek.

A Salica föld hat azon kor  
 rineis vól, a melly a Germanus  
 háború tartorott; a vish egyez  
 vül sajája a mit birt. A Fran  
 cuskok a földet a uj sü  
 lánokra tettek, és az  
 kut folyvást Salica földeknek  
 nevezék.

Mikor még a Francuskok  
 Germaniában laktak, jöndégek  
 rabulógókból, csordákból, lovak  
 ból, fegyverekből, és a t. állattak.  
 Az hárs is az ahus sagaktann  
 Paraboska föld termett és  
 a fű gyermekeknek adósor



45.

a' kútnak abban kellon lakni.  
 De minekuraama a' Francusok  
 hídítváitak által nagy pülsöket  
 bezaronak vól, és éreketlen dolog-  
 nak iselték lenni, hugga' lé-  
 nyek és azoknak gyermekei azok-  
 ból vélt se vehetnek. Egyko-  
 kái jön be, a' melly az apának  
 megengedve léányas és léányá-  
 nak gyermekei magához vitték  
 venni. A' Főveny elhalgattatta  
 az ember; és úgy kellett lenni,  
 hogy az efféle vörtekrivárok  
 közönsegek vólak, mivel  
 azoknak formákos és szabot.

Mindezen Formulák kirótt  
 egyet különvölt salálok. Egy  
 Nagypapa onokais magához vitte  
 rá-vevni hogy azok az ő fiaival  
 és léányaival örököstéi legyenek.

Chixe

46.

Mire jutott hát a Salica Fivőny?  
Ugy kellett lenni, hogy azon időben is, a többi nem tartotta meg, avagy a fulyton való vitéz  
szárváza a lányoknak egy  
nérette nekik az örökségbe  
szálsó képességük. leur capacité de succession: / leur leg-  
soktább esetek.

A Salica Fivőnyek nem  
lévén tárgya egy bizonyos  
örökség: préférence: / egy nem-  
nek a mai felett, annak még  
kevésbé való az egy mindegy  
fennmaradása: persistance: /  
a familiának, a nőnek, avagy  
a föld, Salicának: trans-  
mission de terre: / mind az  
egy Germanusnak nem jutott

az

==



44.

az arába. E' vizsán egy yarda,  
 sárgi frvény vés, a' mely az há-  
 sán, és az ház után járú földet,  
 az abban lakni kellető fiak-  
 nak adra, és a' kiker kövöste.  
 És az aráb az inkább illerott.

Nincsen egyéb hátra csak  
 hogy a' Galica Frvényből az  
Chadimoknak Finluttás  
 ide jöggén, az anyira  
 híres Textus, a' miről arnyi  
 emberek állottak, és a' mis  
 olyan kevés emberek olvastak.

1<sup>o</sup>. "Ha egy ember gyermek-  
 ,,ket nélkül meghal, apja vagy  
 ,,anyja legyen örökös: Lui  
 ,,sucedexont: / 2<sup>o</sup>. Ha neki min-  
 ,,sem apja sem anyja, fii vagy  
 ,,leány testvére laknak uránna

f. Lui  
 ~~~~~

„fiú fuccedoxont:/. 3<sup>o</sup>. Ha min-  
 „csen se fii se leány tefvère  
 „fiú fuccere mi fœur:/, amyanak  
 „leány tefvère mara utama  
 „fiú fuccedera:/. 4<sup>o</sup>. Ha amya-  
 „nak minson leány tefvère,  
 „az appjának leány tefvère kall  
 „utama. 5<sup>o</sup>. Ha appjának min-  
 „son nenyé hoga fœur:/, a'  
 „körelbi fœurü kokonok bégye-  
 „nek örököséi. 6<sup>o</sup>. Semmi köze  
 „a' saliba földnek ne jutton  
 „a' fejé' néjokre; hanem tartus,  
 „don az a' fiakra, az az, hogy a'  
 „fiú gyekmeket bégyenek appjok  
 „nek örököséi.

Nyilván van, hogy az öt elő-  
 czikkelyek annak időkléb Sue-  
 czióját a' ki'gyermeket nélkül

halj  




hal meg; és az hatodik articulus,  
 annak süvegrijás a' kinek  
 gyermekei vagynak.

Amikor egy ember gyermekek  
 nélkül hals meg, akkor a' Füz  
 vény úgy akarsa, hogy a' kés  
 nemek körül eggyiknek csak bis  
 Longos aberekkben legyen elvőége  
 a' máitk felett. It' a' süvegrijás  
 kés elvőége a' süvegrijásnak  
 nak és a' szonyoknak ugyan azok  
 az hatnai vólnak; az harmadik  
 ban és negyedikben, a' fejérsnépote  
 völt az elvőég; és a' fejérsi até völt  
 az ötödikben.

En' ezen külövvőtegeknek: De  
ces bizarroxie: / magvois találm  
faciturnál. "A' Léány tofóvőrotnek  
 ,, gyermekek, mond ő; az ők ampu 2  
 ,, bányánál: onelé; avunculus: / az a'

beviriltes

„beszüllet a' mi' az anyának. Kénele  
 „lyek azon vérségot a' orostabbnak  
 „is orostabbnak tanyájáb, is a' keretek'  
 „vése leben is inkább kívámyáb,„.

Imen vamm, hogy a' mi' első' Niffo-  
 ricuttaink lány tofvéreik is lány  
 tofvéreik' gyermekei arám való  
 keresésötöl a' Francusok' Kivá-  
 lyainak anyya' betöltönek. Hogy  
 ha a' BCU Central University Library gyermekei az  
 kárnat amir' saját gyor melol agy  
 nérették, toz me' is se' vól, hogy a'  
 gyermekek a' magok anyya' nénye:  
Ötös: / la tante: / anyya' gyonám  
 tartották.

az anyya' nénye = ötös: / la soeur  
de la mere: / elcibe / tátottas / apa'  
 nénye = hagának: / la soeur du pere: /  
 a' megmagyarosónik a' elcica / Fü-  
vénynak mai helysiben: csikox / egy



atkony örveggé lett, ő a férje  
 rokonainak gyáma alá; le sou la  
tutelle; est; a Fővény erengyám-  
 ra névve elibe tette az affo-  
 nyok után való rokonságot a férj-  
 zialk után való rokonságnak. Valo-  
 ban, egy atkony ki egy familiába  
 lépett, magát nemének komállyai-  
 vel egyesítvén, ő az atkonyok  
 után lévő rokonsággal inkább  
 önközvetlenül, mint a férjü után  
 való rokonsággal. Továbbá, midőn  
 egy ember máss megölt, és neki  
 nem volt a miből kiférte a rea-  
 iséls pénz büntetés, a Fővény  
 megengadte neki, hogy jövedelméből  
 lemondjon, és az atyafiak tartoz-  
 sak a mi hibázott kárból. Az apa,  
 az anya és a berty-öt; frere; susán,  
 az anyának nénye = ötter; la soeur  
de la mere; vols a ki férjese, mintha  
 azon

eren közelnek több nyájassága  
lett volna. No már a' kököndög-  
nak, a' melly jelene a' keresetese,  
az határozatos is kellett adni.

A' Salica Fővény akarta hogy  
az apának leány fővény után, a'  
legközelebbi férfi ágon lévő agra-  
fi Saljon az örökségbe: de ha az  
az ötödik gráduon kívül való agra-  
fiú vőls, nem szállt: uccedatij.  
Igy egy fejornep az ötödik ired  
a' jökbe szállt az hatodik iredeli  
fejfiinak: maguireuimara.  
kázara: és e' beszék meg a' di-  
puári Francusok Fővényéből,  
a' Salica Fővénynek hűség  
magyarországából, az studiumuk  
fityulotta alatt, hol a' lépten lép-  
ve követi a' Salica Fővénynek  
ugyanoren fityulottat.

Ha az agra gyermekek

ragyott



hagyott hátra, a Salica törvény  
akarata, hogy a leányok lemei  
nek kirekesztve a Salica föld  
nek successiójából, és hogy a  
taxatorum a fűgyerekekre.

Azokom Könyvü leme megmú-  
tatnom, hogy a Salica törvény,  
nem látsa vala különböz nékül  
ki a Salica földből a leányo-  
kat, hanem egyrűn abban az  
esetben, ha a fiak látsak ki-  
ökes. E lát kik magából a Sal-  
ca törvényből, a mely, misokusan  
na mondotta hogy a leányok  
semmit ne bírtokulnának a  
Salica földből, hanem egyrűl  
a férfiak, maga magas meg-  
magyarásra és szorija: 66 as  
,,az, szől az, hogy a fű száljin  
,,az atya örökségébe.,,

2<sup>o</sup>. A' Talia Fővevénynek  
 fűrésze: le teste: a' Di' máxi  
 Francusok' Fővevénye által  
 meg van világotíratva, a' melly-  
 nek is nagyon egy titulata arított,  
 Diemokról igen egy formá a' Sa-  
 lia Fővevény' titulata' huz.

3<sup>o</sup>. Formamából minden ore-  
 veti Fővevényei oron Barbarus  
 Népeknek magyarázatát egy-  
 más, amál inkább, kagyasok,  
 nak majd mind ugyan azon lel-  
 te nagyon. A' okások' Fővevénye  
 pardonolja, kagyasokra is az  
 Anya hájait örökségetek fiaik-  
 nak, is hem leányaiknak; de ha  
 csak leányuk nagyon, a' kapja  
 az egész örökséget.

4<sup>o</sup>. Nekünk ke's régi' Formus  
 leink nagyonak, melyek megha-  
 tarozza



tárhozták az esetet hül, követvén  
 a Salica törvényt, vagynak a leányok  
 a fiak által kizárattatva;  
 ez akkor van a mikor fűt törvén-  
 rekkal megegyeznek.

Sör. Egy más Formula megmutatja,  
 hogy a leány kálott az örökségbe  
 az onokának praedictumára;  
 a leány hát a fűt által táratott ki.

for. Ha a leányok, a Salica Tör-  
 vény által töröndégeten ki lettele  
 volna táratva a földeknek sus-  
 ceptiójából, lehetetlen lenne az hi-  
 sziákat, a formulákat siva Leve-  
 leket, a melyek unalann az dso"  
 nemességből való fjérregeknek  
 földülést a jüthágerikről kallar-  
 nak, érsem.

Hibáratt a ki mondatta, hogy a  
 Salica földek Leudumok rülsak. 100.

56.

Er a' Finulus így van írva: az alloz  
diu motuol. 2<sup>o</sup>. Keresben, a' Feudumok  
nem voltak mátra szálak.  
3<sup>o</sup>. Ha a' Salica föltek Feudumok  
lettek volna, Martulf az a' szö-  
kés, a' mellyik az arakba szállás-  
ból a' fejérségeket kizárta, miké-  
pen tartható volna isentelennek,  
a' mit BCU Cluj Central University Library Cluj sem  
szálhatnak a' Feudumokba? 4<sup>o</sup>.  
A' Levolek, a' mellyeket citálnak  
megbizonysítáira, hogg' a' Salica  
föltek Feudumok lehetnének volna,  
egyedül az bizonyítja, hogg' azok  
szabad föltek voltak. 5<sup>o</sup>. A' Feudumok  
csak az hódítás után hoz-  
zattak be; és a' Salicus Szakácsok  
/usur:/ megváltak az dől hogg' a'  
Francusok Germániát oda hagy-  
ták



54.

ták vult. 602. Nem a Salica Fő-  
vény vult az, a'melly, megkoriván  
az állományok elugybirját, formál-  
ta a' Teudamob' felalittasát; ha-  
nem a' Teudumbek' felalittasá vult  
az, a'melly a' Széknyek' elugybir-  
jának és a' Salica Fővény' ren-  
deléseinek határokot vezet.

É' most megdittak után, nem  
kellene hinni, hogy a' fejfiaknak  
állandó elugybirja a' Francia  
Koronára a' Salica Fővénytől jö-  
hetne. Moka kétségén kívül van,  
hogy az oman jött. En' azt meg-  
bizonyítottam külömböző Fővény-  
könyveivel a' barbarus Népek-  
nek. A' Salica Fővény és a' Dur-  
gundusok' Fővénye nem adak  
jutt a' leányoknak arra hugg  
bátyvulak

bátyokkal a földes örökségük kap-  
 ják; ők a koronára sem követel-  
 kernek inkább. A Wisigothusok  
 törvénye ellenben megengedte a  
 a leányoknak bátyjukkal követel-  
 kernek a földet; a fejedelmek  
 képeket voltak a korona örökül  
 kapására. Ezen törvénnyel, a pulgári  
 törvény rendelkezése szűnt meg a pulitici  
 cai törvényen.

Nem volt az egyetlen egy eset,  
 melyben a pulitici törvény a Fran-  
 cusoknak engedte a pulgári tör-  
 vénynek. A Salica törvényt pedig  
 minden fűi törvények egyenlőleg  
 lettek a föld, örökösök; és ez is  
 a Burgundusok törvényének  
 volt a rendelkezése. A Francusok  
 is Burgundusok monarchiájában is,  
 minden



59.

minden fű sefvörök örököséi  
 lenek a' Koronának, nemlly eröb-  
 kokat, gyilkosságokat is bírangoz-  
 lástokut ide nem számítva, a' Tur-  
 gundusoknál.

Alb. M. Pécs.

Hosszú üstökéről / chevelure /  
 a' Franciák Királyának.

A' Népeknek, a' kik nem lánt-  
 nak-vetnek, még képrese isincs,  
 a' luxusról. Még kell némi faci-  
tusnál a' Iermamus Népeknek  
 csudállatra méltó eggyüségét;  
 a' mesterségek nem dolgoztak az  
 ök' okos' népeken, ök' aratva fel-  
 bírték a' természetben. Ha az ök'  
 Népeinek nemreségős valami

jellel

jellel meg kellett különböztetni,  
 azt is a természetben kellett keresni:  
 a Francuok; a Burgunduok;  
 és a Wisigothuok Királyaiorak  
 haddi hája Korona helyen kölgált.

**K. H. N. P. E. S. S.**

cs. Francus Királyoknak hársátságai.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Több megmondattam, hogy azon né-  
 jeknél, kik a földművelést nem üsít,  
 az hársátságok sokkal kevesebbi állan-  
 dok, és hogy itt rendszeres több fele-  
 getet vétkes az ember. "Csak nem  
 „egyedül a Pormanuok rábrak minden  
 „Barbaruok körött a kitérteleggyel  
 „megdélgedek, mond Fautus, ha rá-  
 „sok az ember kivételén némelly  
 „melyekes, a kik nem festésigből,  
 „hanem kemettigak okáért, tartanak  
 „süblenek.”



61.

„többséket, „.

E' megfejtí; hogy az első agbít való  
 királyoknak mikor vóltak amyi  
 sok feletégek. Ezek az háttárok  
 kevesebbé vóltak egy bizonyoságai  
 az áthatalomtalanságnak, min a' mel-  
 léságnak címjei: egy ilyen praero-  
 gativa's velek elvepítmí; amyi' let-  
 vóna, min ökes a' legke'nyesebb  
 helyen megdöbren. Innen lehet  
 megfejteti min'is nem követék a' job-  
 bágyak a' királyok példáját.

W. W. B. S. S.

W. W. B. S. S.

„Könnj, mond Tacitus, az háttárok  
 „a' Germania'knak: a' vesket itt nem  
 „materiai a' neve'gek: elvabitari,  
 „vagy elvabitari nem reversio'is mó-  
 „dának

„Dinak: igen kevesek ilyen Sámuel  
 „Kémretek a' mésparássalágok.”

E' lejtő meg a' Philérick' elűz-  
 tése: ő a' korosb erkölcsökös rugta-  
 fel, a' mellyeknek megváltoztatása  
 az hódítás óta nem volt idő még.

**K. H. V. P. E. S. S.**

A' Francus Királynak em-  
 berkezőköt: majorité:!

A' földes nem mivelő barbarus  
 Népeknek minczen tulajdonképpen  
 Territoriuma; és a' mint meg-  
 mondottuk, inkább a' Kémretek  
 jussa mint a' polgárius által kor-  
 mányoslatnak. Tehát ök majd  
 mindenkör jegyverben állanak.  
 Monja is Facit, „hogy a' Germa-  
 nusok



„nások sem kérésre sem küz-  
 „lönés dolgot egyenesen nem igaz-  
 „sítottak. „Ök vélekedéseket egy-  
 „gyesreik fordításával jelemették  
 ki. Eri helys ök asokut vizsgálhóly,  
 a' gyüleisnek bemutatattak; kereske-  
 adek egy dárdás: eren kompillan-  
 tattól fogva, kijöttek a' gyermek-  
 ségből; ök egy reibis tettek a' Far-  
 milianak, a' asza lenek a'  
 Republicára nérvéi.

„A' Jások, mondta az Ostro-  
 „goshutok Kizállya, megkümmek  
 „delet hordani fiaiknak, mi-  
 „helyt megtallatásak sikörmösöz-  
 „sek; erenek min esen a' má' se-  
 „gedelmére küksége, a' mikor  
 „már saját magát is ragadar-  
 hatnak;

64.

„hatnak. Hegyon lenne ha a mi  
„hadvezzeinknél lévő ifjaink  
„joveinknek gondviselőire és  
„éleseknek kormányosaikra néz  
„ve igen gyenge korúaknak tarz  
„tatnának. A' virtus testi és  
„emberkors a' Jothusoknál.”

M. Philibert tizenöt  
éskendő" vult, a' midön anyaz  
bátyja Gontran át emberkorú  
nak és az igazgatásra magától  
képesnek nyilatkozatta ki. A'  
Lipnácoknak / Lipnácok / Sziz  
nemnyében azon tizenöt éskendő"  
kort, a' fegyverviselésre képesség  
gel, és az emberkorral együtt látz  
ja az ember járm. "Ha egy Siz  
juar



65.

„ puár meghült, vagy életelt, monda  
 „ tik ott, is egy fia maradt, tehát  
 „ ö sem nem perelhet, sem nem per  
 „ kelhetnek a Fővénysekben, a mig  
 „ a tironát essendőt be nem tálalt,  
 „ te; akkor maga felelt, avagy egy  
 „ harcvolót választott. „ Az almének  
 elégé kifejlődre kellett lenni  
 arra hogy magát almasra a  
 Fővénysekben, is a tironak elégé  
 erőfődre arra hogy az harcvol  
 védelmesre magát. A Durgumdu-  
 sekben, a tironak ismét szakasban  
 vult a bajvivás a perletekben,  
 ben, az emberkor a tironat alk-  
 tondó vult.

Agathias tüdősit miket,  
 hogy a Francusok jegyvexei könyvi:

Deh

Dekvóval; ők hát tizenöt orszon-  
 dós korokban emberkorra érhenek.  
 Idővel, a' fegyverek neherék lennek;  
 és már a' Nagy Károly idejében  
 igen is neherék ~~terjed~~ vóltak, a'  
 mint megtették az a' mi Kárpá-  
 lanainkból és Románainkból.  
 Azok a' fele Sándumokat bírtak,  
 és a' feleket fővesztőleg katolnai  
 bülgálatot kellett tenni, már csak  
 húsznegy orszonidejében értek  
 emberkorra.

**XXVII. RÉSZ.**

Folytatása ugyan ezen Mészianak.

Láttuk hogy, a' Germánusoknál,  
 az emberkor la majorité; felüti  
 nem mehetett senki a' Gyülelésbe; kéz



se vult az ember a Familiának,  
 de nem a Republicának. Innen  
 lett az, hogy Glodomirnak, az  
 Orleansi Királynak és Durgun,  
 aia' hódítójának gyermekei nem re-  
 vertettek királyokká; mivelhogy,  
 azon gyenge korban, a' melyben vil-  
 tak, nem állíthatattak a' Gyűlés'  
 elébe. Ők nem válnak még királyok,  
 hanem nekik azra' kellett lenni,  
 mikélyt a' fegyverviselekre képe-  
 sek lettek; és az alatt Nagymagok  
 Blotilda kormányozta a' Státust.  
 Az ökszabáttok Blotár és Phil-  
 cébert nekik torokot metézték,  
 és felakaszták Királyságos-  
 kat. Ez a' példa lett oka hogy  
 arván az árva Hercegek öle-  
 rályokká nevertenek mindjárt

C. H. H. H.



csyok' halála után. Így tartotta  
meg Herceg Gondovald II. Chibz  
deberes Chilperichnek kez  
gyetlenségétől, is őt Heri allya  
nevertette tironát gkronvickirában.

Hanem ugyan ezen változá-  
ban is követtesen a Nemzetnek elb-  
beni gondolkorása, úgy hogy a dol-  
gok sem mennek a gyermek Heli-  
rályok' nevében. Ittől Jargatán  
is volt a Francusoknál; az egyik,  
a mely az árva király' stomeillyes  
illene; is a másik, a mely az Or-  
szágot illene; is a Leudumokban,  
egy különbség volt a Gondvics-  
leis: la tutelle; tutela; is a  
Hittartóság: la baillie; proce-  
tura; között.

XXVIII. Köz



W. W. Bess.

A' fiuvá fogadásról: l'adoption;  
a' Permanusoknál.

Miként a' Permanusoknál ember-  
korú ért az ember a' midőn feje-  
vert fogott, a' korém ugyan ezen  
jegyűnél fogva fogadtatott fiuvá.  
Imen Ponton a' maga onoká-  
ját: neveu: l'Childébertet ember-  
korúvá akarván nevesni, és még  
fiuvá fogadni, monda neki: "En  
,,eren dárda's keresedbe adam mind  
,,egy jelét annak, hogy királyságos  
,,mat néked adam." És a' Gyülekezet  
felé fordulván: "E' lájjátok hogy az  
,,in fiam Childébert egy férfiúvá  
lét;"



„lett; engedelmességük nélkül;”, az Orosz  
 gonoszok Királya Theodorich fiává  
 a karván fogadni az Hercegek Kirá-  
 rállyal, írta neki: „Az egy képs-  
 „dolog nálunk, hogy a fejedelménél  
 „fogva fiat lehet fogadni: mert  
 „egyedül csak a visérfiúfiak  
 „örömlök meg, hogy fiainkéi  
 „legyenek. Ezen lépésben allyan  
 „erő van, hogy az a ~~szó~~ <sup>szó</sup> ~~szó~~ <sup>szó</sup>  
 „nek járja, keirebb mindenkor  
 „meghalni, mint valamely gyarlós-  
 „tás dolgot szenvedni. Így, a török  
 „szóka a török, és mivelhogy se  
 „egy férfiú vagy, mi ségedés fiú.  
 „A fogadunk ezen párt, ezen  
 „karr, ezen lovaknál fogva, a  
 „mikor néket küldünk.”

V. K. K. K.



41.

K. H. N. B. I. S. Z.

A Francus Királynak vére-  
sége.

Clodvig vőlt egyedül a Francu-  
soknál az Hercegek körül, a ki  
haddal menő Jallára; több rókoz-  
nai hország ide külön Nemzet-  
gek: és minthogy is neki nagyobb  
szerepet is vőlt, és azoknál, a  
kik őt ide kísérők vőlt, fontos  
Díszkokot ajándékozott, tehát  
a Francusok hországja folyamod-  
tak minden Nemzetégekben, és  
a többi Verők igen gyengéknek  
értekek magokat arra hogy réli-  
ellenálljanak. Ő a maga egész  
Házának kirtását totte fel ma-  
gában, és abban crejás is érte.

Ö. J. S. Z.

Öfält, mond Foursi Sergely  
Prégoire de Fours: nehogy a  
 Francusok más Vésers válassz-  
 tanának. Az ő gyermekei is kö-  
 vetkezői: Successor: peren mesz-  
 terséget követtek, a minis csak  
 tőlök hitelhetett: látta az emz-  
 ber künnelen a testvérs, az  
 anyabátyát, az onokát, mit monz-  
 dok? a fiút, az apát, egész famiz-  
 liája ellen esküdni. A Fővénny  
 skünet nélkül válassz gatta a  
 Monarchiát; a félelem, az ambitio  
 is a kegyeslenkig assyra eggyez-  
 sítomni akarsák.

K.K. Sz



K. H. H. Bécs.

A' Nemzetnek Szüléseirül  
a' Francusoknál.

Tornobb megmondtuk, hogy a' Né-  
pek, kik a' földet nem mi-  
velik, nagy szabadságra élnek.  
A' Germania minden alapban  
volsak. Tacitus mondja, hogy ök  
Királyeiket avagy Verejjeiket  
csak egy igen mérsékelt hata-  
lommal ruházták fel; a' Cae-  
sar, hogy nekik nem volt köi-  
sönsegi felsőbbégek csak a' bé-  
keleg alatt, hanem mindenik  
Saluban a' Föbök szilgáltaták  
ki a' Lakosok körs az igazságot.

A' Franz

A' Francusoknak is Ierzmarriá-  
ban nem vult Királyok, a' mint  
arr Tourti Forgóly igen jól meg-  
bironyozja.

65 et Fejedelmek, mond Tacit-  
tus; tanácskorok a' földet olasz-  
gok felül, az egész Rómra a' na-  
gyokból; úgy amdarábol, hogy  
arok a' mellyeknek a' Nőnél van  
megálitása, a' Fejedelmeknél is  
forgattatának. Ez a' Stukas által  
lett fenn az hivittai után, a' mint  
minden emlékekben lájja az az  
ember.

arr mondja Tacitus, hogy a'  
föbenjáró bünök a' Gyülektes  
deibe viszesettek. Eppen így  
vult itt ezzel a' doloz az hivittai  
után, ez a' nagy Váallatok is ez

benz



ben isélvonek meg.

*W. W. P. P. P.*

A' Pappágnak tekintetéről  
az első Kémben. / De l'auto-  
rite' du clergé dans la pre-  
mière race. /

A' Barbarusoknál az első-  
pörök / les prêtres / bírják rend-  
kerés az hatalmat, mivel nékiel  
mind tekintetek van, a' mit  
nékiel a' Vallástól kell kapni,  
mind hatalmat, a' mit az ilyen  
Képeknel a' babonától át. Lát-  
juk is Facitusból, hogy a' Pappok  
a' Germánusoknál nagy tekintet-  
ben voltak, hogy a' Policia a' Népi  
Szüleisiben kéjsok állott. Ezek

nékiel

nekik való szabad kenyérszerzési,  
 kúrtai, vermi: erszínvelésük önk,  
 nem a' fejedelem parancsolat-  
 jából, nem is azért hogy egy bün-  
 tetés rójának, hanem mindegy  
 az Istenségnek egy ehle'siből,  
 a' mi aratnál a' kik hűdát viz-  
 selnek mindig jelen vólna.

Nem kell csudalkosni, ha  
 mindjárt az elvönnök kerdez-  
 tönél, az véleseknek akaratul  
 biráinak is: ar bötex: lészja az  
 ember a' Dá'nyokkös, ha ökes  
 a' Nömröt gyüle'siben is meg je-  
 lenni lészja, ha ök alyan oráttan  
 befolyának a' Királyok' hasárv,  
 távairba, is ha nekik a' myi  
 jö'kögötök ad az ember.

A' Polu'vári Csás'

Dra 1. Decemb. 804  
 a' Szendrőjén





BCU Cluj / Central University Library Cluj

15

BCU Cluj / Central University Library Cluj



BCU Cluj / Central University Library Cluj